

Seat No.	
----------	--

**PG Diploma in Electronic Media (Sem-I) (New) (CBCS) Examination
March/April-2023
Basics of Communication (EM1101)**

Day & Date: Wednesday, 19-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

16

- 1) रंग सुसंवाद म्हणजे ----.
अ) रंगांची सुखकारक व्यवस्था   ब) रंगांचा विरोधाभास
क) गुंतागुंत   ड) यापैकी नाही
- 2) व्हिडीओ संपादन प्रक्रियेतील पहिली क्रिया म्हणजे ----.
अ) कॅप्च्युअर   ब) क्रॉपिंग
क) शॉट्स   ड) टाईमलाईन
- 3) रंग आणि प्रकाश यातील फरक ----.
अ) सुसंवाद   ब) विरोधाभास
क) एकता   ड) शिल्लक
- 4) एक छायाचित्र पत्रकार ---- असलेले फोटो काढतो
अ) आर्थिक मूल्य   ब) भवितव्य
क) फोकस   ड) बातमी मूल्य
- 5) खालील वाक्यप्रचार पूर्ण करा –“एक ---- दहा हजार शब्दांपेक्षा अधिक किंमतीचे असते”.
अ) चित्र   ब) सिनेमा
क) ध्वनी   ड) आवाज
- 6) मजकूराचे पृष्ठ किंवा प्रतिमा पिक्सेलच्या मालिकेत रूपांतरित करण्याच्या भौतिक कृतीला ---- म्हणतात.
अ) डिजिटायझेशन   ब) रूपांतरण
क) अनुकूलन   ड) चढ-उतार
- 7) आय. एस. ओ क्रमांक म्हणजे ----.
अ) फ्रेम्सची संख्या
ब) अग्रभागातील प्रकाश
क) प्रकाशासाठी चित्राची संवेदनशीलता
ड) यापैकी नाही
- 8) ‘डॉली’ म्हणजे काय?
अ) हेवी ट्रायपॉड   ब) रिमोट फ्लॅश
क) कॅमेरा केस   ड) यापैकी नाही

- प्र.3 खालीलपैकी प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) 16**
- अ) संपादन म्हणजे काय? संज्ञापनाच्या विविध प्रकारांचा शोध घ्या.
ब) संस्कृती आणि दृश्य संज्ञापन यावर सविस्तर टिपण लिहा.
क) छायाचित्रण म्हणजे काय? छायाचित्रणाचे प्रकार विषद करा.
ड) संज्ञापनातील विविध प्रकारचे अडथळे विषद करा.
- प्र.4 खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक) 16**
- शनॉन –वीवर तसेच बर्लो यांच्या प्रतिमानाबाबत सविस्तर माहिती द्या.
किंवा
सजावटीचे (डिझाईन) घटक आणि तत्वे विषद करा.
- प्र.5 दृश्य संज्ञापन म्हणजे काय? दृश्य संज्ञापन कोण-कोणत्या क्षेत्रात उपयुक्त आहे ते सांगा. 16**

Seat No.	
----------	--

**PG Diploma in Electronic Media (Sem-I) (New) (CBCS) Examination
March/April-2023
Basics of Communication (EM1101)**

Day & Date: Wednesday, 19-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose correct alternative.

16

- 1) Color harmony means _____.
  - a) Pleasing arrangements of color
  - b) Contrast of colors
  - c) Complexity
  - d) None of these
- 2) First activity in video editing process is _____.
  - a) Capture
  - b) Cropping
  - c) Shots
  - d) Time line
- 3) Difference in color and light _____.
  - a) harmony
  - b) contrast
  - c) unity
  - d) balance
- 4) A photojournalist shoots photos having _____.
  - a) Monetary value
  - b) Fortune
  - c) Focus
  - d) News Value
- 5) Complete the following phrase - "A _____ is worth a thousand words".
  - a) Picture
  - b) Cinema
  - c) Sound
  - d) Voice
- 6) The physical act of converting a page of text or an image into a series of pixels is called _____.
  - a) Digitization
  - b) Conversion
  - c) Adaption
  - d) Fluctuation
- 7) ISO number is _____.
  - a) Number of Frames
  - b) Light from the foreground
  - c) Sensitivity of the film to light
  - d) None of these
- 8) What is a 'dolly'?
  - a) a heavy tripod
  - b) a remote flash
  - c) a camera case
  - d) none of these
- 9) If a student does not have access to a mobile network while learning online, then this is a _____ kind of barrier.
  - a) Cultural
  - b) Physical
  - c) Emotional
  - d) Technical
- 10) A good photojournalist should be objective and should present the images as they are with no _____.
  - a) Manipulation
  - b) Truth
  - c) Exposing
  - d) Message

- 11) Who coined the term 'photography'?
- a) Sir John Herschel   b) Sam Lane
c) Fox Talbot   d) Nicephore Nipsey
- 12) The up-down movement of camera is known as _____.
a) Dolly   b) Tracking
c) Tilting   d) Panning
- 13) Pick out the 'Golden Hour' timings from following options
a) 2 hours before and after sunset
b) 1 hour before sunset
c) 3 hours in the afternoon
d) 1 hour after sunset
- 14) The _____ shows the entire subject, and is usually intended to put the object or person in some relation to the surroundings.
a) Close Up   b) Long Shot
c) Medium Shot   d) Establishing Shot
- 15) Which of the following is not a photographic file format?
a) JPG   b) PNG
c) DOC   d) TIFF
- 16) The sender of message is also known as _____.
a) Inventor   b) Distributor
c) Encoder   d) Invoker

Q.2 Write short Notes. (Any Four)**16**

- a) Discuss Aristotle's model.
b) What is use of illustration in visual communication?
c) Discuss disadvantages of visual communication.
d) Describe types of camera movement.
e) What is intrapersonal communication? Give two examples of intrapersonal communication.
f) Describe types of shot.

Q.3 Answer the following questions. (Any Two)**16**

- a) What is communication? Trace various types of communication
b) Write a detailed note on culture and visual communication
c) What is photography? Describe various types of photography.
d) Describe various types of barriers in communication.

Q.4 Answer the following questions. (Any One)**16**

- a) Give details about Shannon-Weaver, Berlo's model.

OR

- b) Describe the elements and principles of design.

Q.5 Give answers in 500 words**16**

What is visual Communication? Discuss the application areas of visual communication.

Seat No.	
----------	--

**P.G. Diploma in Electronic Media (Semester - I) (New) (CBCS)
Examination: March/April-2023
Introduction to Electronic Media (EM1102)**

Day & Date: Thursday, 20-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 बहुपर्यायी प्रश्न

16

- 1) ——— हे रेडिओचे बलस्थान आहे.
अ) अरुंद कव्हेरेज
ब) गतिशीलता
क) महाग
ड) यापैकी नाही
- 2) ——— हे इंटरनेटचे पहिले नेटवर्क होते.
अ) अर्पानेट
ब) टेलनेट
क) व्हीनेट
ड) यापैकी नाही
- 3) भारतातील पहिला माहितीपट ——— यांनी तयार केला.
अ) हरीशचन्द्र
ब) राम
क) पुंडलिक
ड) ज्ञानेश्वर
- 4) भारतात ——— यांना समुदाय रेडिओ सुरु करण्याची परवानगी आहे.
अ) शैक्षणिक संस्था
ब) खाजगी संस्था
क) राजकीय पक्ष
ड) यापैकी नाही
- 5) सोशियल नेटवर्क साईट मध्ये ——— माध्यमाचा अंतर्भाव होतो.
अ) टेक्स्ट
ब) ऑडीओ
क) व्हिडीओ
ड) यापैकी सर्व
- 6) ——— हे रेडिओचे माध्यम आहे.
अ) डी.टी.एच
ब) इंटरनेट
क) ॲप्लिकेशन
ड) यापैकी नाही
- 7) ——— हे इंटरनेटचे आणखी एक नाव आहे.
अ) इन्फर्मेशन स्पेस
ब) व्हार्चूअल स्पेस
क) सायबर स्पेस
ड) यापैकी नाही
- 8) जन माध्यमांमध्ये ——— याचा समावेश होतो.
अ) रेडिओ
ब) चित्रपट
क) दूरचित्रवाणी
ड) यापैकी नाही

- प्र.4 खालीलपैकी कोणताही एका प्रश्नांचे उत्तर द्या. 16
- अ) चित्रपटांचा तरूणांवर होणारा परिणाम विशद करा.
- ब) विकास प्रक्रियेत दूरचित्रवाणी कशी उपयुक्त आहे?
- प्र.5 तंत्रज्ञान म्हणून इंटरनेटची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. 16

Seat No.	
----------	--

**P.G. Diploma in Electronic Media (Semester - I) (New) (CBCS)
Examination: March/April-2023
Introduction to Electronic Media (EM1102)**

Day & Date: Thursday, 20-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options.

16

- 1) _____ is the strength of radio.
  - a) Narrow Coverage
  - b) Mobility
  - c) Expensive
  - d) None of these
- 2) The first network of the internet was _____.
  - a) ARPANET
  - b) TELNET
  - c) VNET
  - d) None of these
- 3) First documentary made in India made by _____.
  - a) Harishchandra
  - b) Ram
  - c) Pundalik
  - d) Dnyaneshwar
- 4) _____ has permission to start community radio in India.
  - a) Educational Institute
  - b) Private Organizations
  - c) Political Parties
  - d) None of these
- 5) Social Network sites include _____ media.
  - a) Text
  - b) Audio
  - c) Video
  - d) None of these
- 6) _____ is not a platform of radio.
  - a) DTH
  - b) internet
  - c) Application
  - d) None of these
- 7) _____ is another name of internet.
  - a) information Space
  - b) Virtual Space
  - c) Cyber Space
  - d) None of these
- 8) Mass media includes _____.
  - a) Radio
  - b) Films
  - c) Television
  - d) all of these
- 9) Mass Media helps in _____.
  - a) Mental Development
  - b) Raising Aspiration
  - c) Awareness
  - d) All of these
- 10) _____ is known as alternative media.
  - a) Community Radio
  - b) Community Television
  - c) Both a) and b)
  - d) None of these
- 11) Headquarter of All India Radio is located at _____.
  - a) New Delhi
  - b) New Mumbai
  - c) Kolkata
  - d) Bengaluru

Seat No.	
----------	--

**PG Diploma in Electronic Media (Semester - I) (New) (CBCS) Examination
March/April-2023**

Radio Programme Production (EM1103)

Day & Date: Friday, 21-07-2023

Max. Marks: 80

Time: 11:00 AM To 02:00 PM

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा.

16

- 1) रेडिओ प्रसारण अनौपचारिकरित्या 1923 मध्ये ---- ने सुरु झाले.
अ) रेडिओ क्लब ऑफ बंगाल   ब) रेडिओ क्लब ऑफ दिल्ली
क) रेडिओ क्लब ऑफ मुंबई   ड) रेडिओ क्लब ऑफ पुणे
- 2) स्वातंत्र्यानंतर भारताकडे ऑल इंडिया रेडिओची ---- स्टेशन होती.
अ) 6   ब) 7
क) 8   ड) 9
- 3) टाईम्स ग्रुपने सुरु केला ----
अ) टाईम्स एफएम   ब) रेडिओ मिर्ची
क) रेडिओ सिटी   ड) बिग एफएम
- 4) ---- इंडिया टुडे ग्रुपने रेड एफएम सर्विस सुरु केली.
अ) मुंबई   ब) पुणे
क) सोलापूर   ड) कोल्हापूर
- 5) आयएसबीएस ---- च्या विभागाच्या अंतर्गत स्थापित केले गेले होते.
अ) उद्योग व कामगार   ब) एमएचआरडी
क) बीबीसी   ड) डीएव्हीपी
- 6) प्रथम दैनिक बातमी बुलेटिन ---- मध्ये सादर केली गेली.
अ) 1936   ब) 1937
क) 1938   ड) 1939
- 7) ऑल इंडिया रेडिओ माहिती व प्रसारण विभागात ---- मध्ये हस्तांतरित करण्यात आला.
अ) 1946   ब) 1990
क) 1997   ड) 2000
- 8) प्रसारण धोरण हे आकाशवाणीच्या ---- कोडवर आधारित आहे.
अ) 1970   ब) 1990
क) 2000   ड) 2004
- 9) प्रसारण आकाशवाणीची सर्वात मोठी रक्कम ---- वर समर्पित आहे.
अ) बातम्या   ब) कार्यक्रम
क) जाहिरात   ड) रूपक

- प्र.4** खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)
रेडिओ स्टेशनचे प्रकार स्पष्ट करा.
किंवा
कोणत्याही तीन रेडिओ फॉर्मॅटचे वर्णन करा. **16**
- प्र.5** रेडिओ कार्यक्रम निर्मिती स्पष्ट करा. **16**

Seat No.	
----------	--

**PG Diploma in Electronic Media (Semester - I) (New) (CBCS) Examination
March/April-2023
Radio Programme Production (EM1103)**

Day & Date: Friday, 21-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives from the options. **16**

- 1) The Radio broadcast informally started in 1923 by _____
  - a) Radio Club of Bengal
  - b) Radio Club of Delhi
  - c) Radio Club of Mumbai
  - d) Radio Club of Pune
- 2) After the Independence India had _____ stations of All India Radio
  - a) 6
  - b) 7
  - c) 8
  - d) 9
- 3) Times group started _____
  - a) Times FM
  - b) Radio Mirchi
  - c) Radio City
  - d) Big FM
- 4) India today group has started red FM service in _____
  - a) Mumbai
  - b) Pune
  - c) Solapur
  - d) Kolhapur
- 5) ISBS was set up under the department of _____
  - a) Industries and Labour
  - b) MHRD
  - c) BBC
  - d) DAVP
- 6) The first daily news bulletin was introduced in _____
  - a) 1936
  - b) 1937
  - c) 1938
  - d) 1939
- 7) All India radio was transferred to the department of Information and Broadcasting in _____
  - a) 1946
  - b) 1990
  - c) 1997
  - d) 2000
- 8) Broadcasting policy is based on the AIR Code of _____
  - a) 1970
  - b) 1990
  - c) 2000
  - d) 2004
- 9) The largest amount of broadcasting AIR time is dedicated to _____
  - a) News
  - b) Events
  - c) Commercials
  - d) Feature
- 10) When was the first regular AM Radio broadcast _____
  - a) 1909
  - b) 1910
  - c) 1982
  - d) 1905

Seat No.	
----------	--

**P.G. Diploma in Electronic Media (Semester- II) (New) Examination:
March/April-2023
Camera Techniques (EM1201)**

Day & Date: Sunday, 16-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 खालील दिलेले योग्य पर्याय निवडून गाळलेल्या जागा भरा. 16

- 1) इएफजी चे पूर्ण रूप ----.
अ) इलेक्ट्रॉनिक फोटो प्रोडक्शन   ब) इलेक्ट्रॉनिक फिल्म प्रोडक्शन
क) इलेक्ट्रॉनिक फिल्ड प्रोडक्शन   ड) इलेक्टो फिल्म प्रोसेसिंग
- 2) स्टेडिकॅम ---- आहे
अ) एक उपकरण ज्यावर कॅमेरा बसवला आहे.
ब) शूट करणाऱ्या व्यक्तीच्या शरीरावर बसवलेला कॅमेरा
क) लवचिक शॉट्ससाठी कॅमेरामध्ये बसवलेले उपकरण
ड) प्रसिद्धीच्या शूटिंगसाठी शूट दरम्यान वापरलेला छोटा कॅमेरा
- 3) ---- म्हणजे लेन्सची फोकल लेन्थ बदलणे म्हणजे दृश्याच्या जवळ किंवा लांब जाण्याचा भ्रम निर्माण करणे.
अ) टिल्टिंग   ब) झुमिंग
क) पॅनिंग   ड) डॉलींग
- 4) ---- या लाईटमध्ये क्रोमा की अधिक चांगल्या प्रकारे केला जातो.
अ) कि   ब) बॅक
क) डिफ्युज्ड   ड) फील
- 5) स्टुडिओ मध्ये ---- ही मुख्य प्रकाशयोजना असते.
अ) बॅक लाईट   ब) फील लाईट
क) की लाईट   ड) यापैकी नाही
- 6) कॅमेरा ठेवण्यासाठी वापरण्यात येणाऱ्या तीन पायी साधनाला ---- म्हणतात.
अ) ट्रायपॉड   ब) वायर
क) वाईल्ड ट्रॅक   ड) एक्सएलआर डिव्हाईस
- 7) एक ---- व्हॅन मूलतः फिरता स्टुडिओ आहे.
अ) डीबी   ब) ओबी
क) एमबी   ड) यापैकी नाही
- 8) टिव्ही स्टुडिओ मध्ये हिरवा किंवा निळा पडदा ---- साठी वापरतात.
अ) सजावट   ब) क्रोमा
क) रंग   ड) यापैकी नाही

- 9) सीसीयू म्हणजे ----.
- अ) कॅमेरा कंट्रोल युनिट   ब) क्लोज कॅमेरा युनिट
क) क्रिस्टल कॅमेरा युनिट   ड) यापैकी नाही
- 10) लॉग शॉट ज्यामध्ये संपूर्ण दृश्य चित्रित केले जाते त्याला ---- म्हणतात.
- अ) मास्टर शॉट   ब) मिड शॉट
क) क्लोज शॉट   ड) मिड लॉग शॉट
- 11) ट्रॅक शॉट ----
- अ) डॉली   ब) ट्रॉली
क) ट्रायपॉड   ड) वरीलपैकी नाही
- 12) कॅमेऱ्याच्या कोणत्या स्थितीमुळे तो विषय मजबूत/शक्तिशाली दिसतो?
- अ) क्लोज अप   ब) आय लेव्हल
क) लो अँगल   ड) हाय अँगल
- 13) पात्राच्या चेहऱ्यावरील भावना दाखविण्यासाठी कोणता शॉट वापरला जातो?
- अ) क्लोज अप   ब) लॉग
क) मिड   ड) यापैकी नाही
- 14) विषयाचे त्रिमितीय दृश्य वाढविण्यासाठी ---- प्रकाश वापरला जातो.
- अ) बॅक लाईट   ब) फील लाईट
क) की लाईट   ड) यापैकी नाही
- 15) टेलीफोटो लेन्स ची फोकल लेन्थ किती असते?
- अ) 16 एमएम   ब) 50 एमएम
क) 200 एमएम   ड) 8 एमएम
- 16) रंगांची तीव्रता ---- मध्ये मोजतात.
- अ) केल्विन   ब) फॅरनहाईट
क) पिक्सेल   ड) सेंटीग्रॅट

प्र.2 थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार)

16

- 1) सिंगल कॅमेरा टेक्निक म्हणजे काय?
- 2) व्हिडिओ कॅमेऱ्याचे वेगवेगळे घटक कोणते?
- 3) कॅमेरा लेन्सचे उपयोग काय आहे?
- 4) व्हिडिओ कॅमेऱ्याचे वेगवेगळे उपकरणे कोणती आहेत?
- 5) प्रकाशयोजना म्हणजे काय?
- 6) व्हाईट बॅलन्स म्हणजे काय

प्र.3 खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

16

- 1) शॉट चे प्रकार सविस्तर स्पष्ट करा.
- 2) स्टुडीओ कॅमेरा टेक्नीक सविस्तर स्पष्ट करा.
- 3) कंपोजिशन आणि कंपोजिशन चे घटक सविस्तर स्पष्ट करा.
- 4) इएनजी कॅमेरा टेक्नीक सविस्तर स्पष्ट करा.

- प्र.4 खालील प्रश्नाची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणताही एक) 16
- 1) टीव्ही प्रसारणाचे नियम सविस्तर स्पष्ट करा.
  - 2) सिंगल कॅमेरा आणि मल्टी कॅमेरा टेक्निक यांतील फरक सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्र.5 खालील प्रश्नाचे सविस्तर उत्तर लिहा. 16
- कॅमेरा अँगल आणि कॅमेरा मुव्हमेंट सविस्तर स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

**P.G. Diploma in Electronic Media (Semester- II) (New) Examination:
March/April-2023
Camera Techniques (EM1201)**

Day & Date: Sunday, 16-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternative from the following options.

16

- 1) Full form of EFP _____.
 a) electronic photo production   b) electronic film production
 c) electronic field production   d) electro film processing
- 2) Steadicam is _____.
 a) A device on which camera is mounted
 b) A camera fitted to the body of a person who shoots
 c) A device fitted to a camera for flexible shots
 d) A small camera used during shoots for publicity shoots
- 3) _____ means altering the focal length of the lens to give the illusion of moving closer to or further away from the action
 a) tilting   b) zooming
 c) panning   d) dollying
- 4) Chroma-key is best done with _____ light.
 a) Key   b) Back
 c) Diffused   d) Fill
- 5) In the studio _____ is main light.
 a) Back light   b) Fill light
 c) Key light   d) none of these
- 6) A three legged device to support camera is called as _____.
 a) Tripod   b) Wire
 c) Wild Track   d) XLR device
- 7) An _____ Van is essentially a mobile studio.
 a) DB   b) OB
 c) MB   d) None of these
- 8) In the TV studio Green or Blue curtain used for _____.
 a) Decoration   b) Chroma
 c) Colour   d) None of these
- 9) CCU stands for _____.
 a) Camera Control Unit   b) Close Camera Unit
 c) Cristal Camera Unit   d) None of these
- 10) The long shot in which the entire scene is played out is known as _____.
 a) Master shot   b) Mid shot
 c) Close shot   d) Mid long shot

- क) माहिती आणि प्रसारण मंत्रालय
ड) तंत्रज्ञान मंत्रालय
- 10) ——— डीटीएच म्हणजे
अ) थेट घरापर्यंत ब) थेट घराकडे
क) डिजिटल टेलिव्हिजन ते घर ड) डिजिटल टेलिव्हिजन ह्यू
- 11) मल्याळममधील पहिले खाजगी दूरदर्शन वृत्तवाहिनी ——— आहे?
अ) इंडियाव्हिजन ब) एशियानेट बातम्या
क) अमृता टीव्ही ड) मनोरमा बातम्या
- 12) SITE म्हणजे
अ) उपग्रह समाविष्ट दूरदर्शन प्रयोग
ब) उपग्रह निर्देशात्मक दूरदर्शन प्रयोग
क) उपग्रह समाविष्ट दूरदर्शन विस्तार
ड) उपग्रह समावेश दूरदर्शन शिक्षण
- 13) आयपीटीव्ही म्हणजे
अ) इंटरनेट प्रोटोकॉल टेलिव्हिजन ब) इंटरनेट प्रदान दूरदर्शन
क) आंतरराष्ट्रीय खाजगी दूरदर्शन ड) आंतरराष्ट्रीय प्रेस टेलिव्हिजन
- 14) चोवीस बातम्या यांच्या मालकीची आहे.
अ) स्टार ग्रुप ब) फुले गट
क) मीडिया गाव ड) वरीलपैकी काहीही नाही
- 15) टेलिव्हिजन ब्रॉडकास्टमध्ये अप-लिकिंगची प्रक्रिया ——— येथून सुरू होते.
अ) दूरदर्शन ब्युरो ब) दूरदर्शन मुख्यालय
क) दूरदर्शन स्टुडिओ ड) सूट संपादित करा
- 16) टेलिव्हिजन वृत्तवाहिनीवर प्रसारित होणाऱ्या सामग्रीसाठी खालीलपैकी ——— जबाबदार आहे?
अ) मुख्य संपादक ब) रिपोर्टर
क) उपसंपादक ड) अँकर

प्र.2 संक्षिप्त टीपा लिहा.

16

- 1) कला दिग्दर्शकाची भूमिका
- 2) माहितीपट
- 3) संगणक ग्राफिक्स
- 4) व्हॉईसओव्हरचा वापर
- 5) ऑनलाइन आणि ऑफलाइन संपादक
- 6) थेट शो

प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

16

- 1) स्क्रिप्ट लेखन तंत्र स्पष्ट करा.
- 2) निर्मिती व्यवस्थापनाचे महत्त्व स्पष्ट करा.
- 3) ऑडिओ व्हिडिओ मिक्सरचा वापर करा.

- प्र.4 खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा. 16
- 1) कार्यक्रम निर्मितीमध्ये दिग्दर्शकाच्या भूमिकेवर चर्चा करा.
  - 2) निर्मिती नंतरचे टप्पे स्पष्ट करा.
- प्र.5 सविस्तर उत्तर लिहा. 16
- टेलिव्हिजन कार्यक्रम निर्मितीचे नवीन ट्रेंड स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

**PG. Diploma in Electronic Media (Semester - II) (New) (CBCS)
Examination: March/April-2023
Television Programme Production (EM1202)**

Day & Date: Monday, 17-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Multiple choice question.

16

- 1) _____ film movement reflects the inner conflicts of its 1920s German audience by giving their woes an inescapably external presence.
  - a) German impressionism
  - b) German expressionism
  - c) British new wave
  - d) German new wave
- 2) _____ film movement is based on the concept that film theory doesn't necessary have to align with theatrical frameworks.
  - a) German impressionism
  - b) British new wave
  - c) soviet montage
  - d) German new wave
- 3) Kinetoscope was invented by
  - a) Lumiere brothers
  - b) Thomas Edison
  - c) Auguste
  - d) William Dickson
- 4) The cinematograph projector invented by Lumiere Brothers had a frame rate of
  - a) 24
  - b) 25
  - c) 16
  - d) 8
- 5) The first television broadcast service in the world was started by
  - a) Door darshan
  - b) UNESCO
  - c) ANI
  - d) BBC
- 6) BBC Started television broadcasting in
  - a) 1926
  - b) 1936
  - c) 1946
  - d) 1956
- 7) Doordarshan was launched in India on _____
  - a) 15 September 1949
  - b) 15 August 1949
  - c) 15 August 1959
  - d) 15 September 1959
- 8) What is the motto of Doordarshan
  - a) Bahujan Hidayah Bahujan Sukhaya
  - b) Salhyam Shivam Sundaram
  - c) Mrudu Bhave Drida Kritye
  - d) Yato Dharmasto Jayah
- 9) Doordarshan is operated in India under _____
  - a) Ministry of Information Technology
  - b) Ministry of News and Current Affairs
  - c) Ministry of Information and Broadcasting
  - d) Ministry of Technology

Seat No.	
----------	--

**P. G. Diploma in Electronic Media (Semester - II) (New) (CBCS)
Examination: March/April-2023
Web Technologies (EM1203)**

Day & Date: Tuesday, 18-07-2023
Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.

16

- 1) वेब 2.0 म्हणजे जागतिक महाजालाची दुसरी पिढी आहे, ज्याचा भार ---- वर आहे.

अ) संदेशन	ब) वापरकर्त्यांनी तयार केलेला आशय
क) प्रसारण	ड) यापैकी नाही
- 2) इंटरनेटच्या माध्यमातून होणाऱ्या सेमिनारला काय म्हणतात?

अ) वेबीनार	ब) युनिनॉर
क) वेबेक्स	ड) यापैकी नाही
- 3) व्हिडीओ स्ट्रीमिंग म्हणजे काय?

अ) इंटरनेटद्वारे थेट प्रसारण	ब) व्हिडीओद्वारे प्रसारण
क) व्हिडीओ एडिटिंग	ड) यापैकी नाही
- 4) सर्च इंजिन ऑप्टिमायझेशन म्हणजे ----.

अ) वेबसाईटची शोधातील वारंवारिता आणि प्राधान्य
ब) सर्च इंजिनमध्ये सामग्री होस्ट करणे
क) सर्च इंजिनमध्ये विकसित करणे
ड) यापैकी नाही
- 5) होमपेज ---- आहे.

अ) विश्वकोश लेखांची अनुक्रमणिका
ब) जिथे सर्व इंटरनेट डेटा संग्रहित केला जातो.
क) इंटरनेट प्रवेशासाठी आवश्यक
ड) वेबसाईटचे पहिले पृष्ठ
- 6) इंटरनेट एक्सप्लोरर करण्यासाठी खालीलपैकी कोणता मार्ग वापरला जातो?

अ) ब्राउझर	ब) स्प्रेडशीट
क) क्लिपबोर्ड	ड) ड्रॉ
- 7) इंटरनेट वापरण्यासाठी काय आवश्यक आहे?

अ) संगणक	ब) मोडेम
क) ब्राउझर	ड) वरील सर्व

- 8) जनसंवादात अभिप्राय (फीडबॅक) ---- असतो.
 अ) तात्काळ ब) विलंबित आणि अप्रत्यक्ष
 क) थेट ड) झटपट आणि तीक्ष्ण
- 9) जगभरातील अब्जावधी वापरकर्त्यांना सेवा देण्यासाठी इंटरकनेक्टेड कॉम्प्युटर नेटवर्कच्या विकसित जागतिक प्रणालीला काय म्हणतात?
 अ) इंटरनेट ब) कॉम्प्युनेट
 क) इंटरनेट ड) सर्व्हर
- 10) क्यूआर कोडचे पूर्णरूप कोणते?
 अ) क्वीन रीडिंग कोड ब) क्विक रिस्पॉन्स कोड
 क) क्वेश्चन रीडिंग कोड ड) यापैकी नाही
- 11) "सोशल मीडिया" साठी दुसरी संज्ञा काय आहे?
 अ) जाहिरात समाजीकरण ब) ग्राहक निर्मित माध्यम
 क) मीडिया ऑप्टिमायझेशन ड) ग्राहक माध्यम जाहिरात
- 12) ---- हे विशिष्ट सोशल मीडियाद्वारे संवाद साधणाऱ्या व्यक्तींचे सोशल नेटवर्क आहे?
 अ) शहरी समुदाय ब) आभासी समुदाय
 क) ग्रामीण समुदाय ड) वरीलपैकी काहीही नाही
- 13) सोशल नेटवर्कमध्ये कोणती माहिती मोठ्या प्रमाणात सामायिक करण्याची क्षमता आहे?
 अ) ग्राहक अभिप्राय ब) व्हायरल सामग्री
 क) विशेष कूपन ड) विपणन संदेश
- 14) ट्विटरचे संस्थापक कोण आहेत?
 अ) जॅक डोर्सी ब) डोनाल्ड ट्रम्प
 क) मार्क झुकेरबर्ग ड) वरीलपैकी काहीही नाही
- 15) खालीलपैकी ब्लॉगिंग साईट कोणती?
 अ) वर्डप्रेस ब) टेलिफोन
 क) टेलिग्राम ड) वरीलपैकी काहीही नाही
- 16) कुकीज हे काय आहे?
 अ) वापरकर्त्यांच्या माहितीचे जतन ब) स्वयंपाकगृह
 क) मानसिक आजार ड) वरीलपैकी काहीही नाही

प्र.2 संक्षिप्त टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

- अ) ब्लॉगिंग
 ब) न्यू मीडिया टेक्नोलॉजी
 क) मोबाईल कॅम्प्युनिकेशन
 ड) मीडिया कन्व्हर्जन्स
 इ) ओटीटी
 ई) सोशल मीडिया

16

- प्र.3** खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **16**
- अ) मायक्रो ब्लॉगिंग म्हणजे काय ते सांगून त्याच्या माध्यमांची चर्चा करा?
- ब) न्यूज पोर्टल्स म्हणजे काय? ते वेबसाईट्सपासून ते कसे भिन्न आहेत याची चर्चा करा?
- क) आर्टिफिशिअल इंटेलिजन्सची संकल्पना सांगून त्याची वैशिष्ट्ये लिहा?
- प्र.4** खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तरे लिहा. **16**
- वेबिनार म्हणजे काय? त्याचे स्वरूप आणि महत्त्व सांगून त्याच्या साधनांची चर्चा करा?
- किंवा**
- इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांत सोशल मीडिया ॲप्सचे असणारे महत्त्व उदाहरणांसह विषद करा?
- प्र.5** सविस्तर उत्तर लिहा. **16**
- पॉडकास्ट म्हणजे काय? त्याचे विविध प्रकार सांगून इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांत त्याचे असलेले महत्त्व सविस्तर लिहा?

Seat No.	
-------------	--

P. G. Diploma in Electronic Media (Semester - II) (New) (CBCS)
Examination: March/April-2023
Web Technologies (EM1203)

Day & Date: Tuesday, 18-07-2023
 Time: 11:00 AM To 02:00 PM

Max. Marks: 80

Instructions: 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose the correct alternatives.

16

- 1) Web 2.0 is the second generation of the World Wide Web, which emphasized on _____.
  - a) Messaging
  - b) User generated content
  - c) Broadcasting
  - d) none of these
- 2) What is an internet seminar called?
  - a) Webinar
  - b) Uninor
  - c) Webex
  - d) None of this
- 3) What is video streaming?
  - a) Broadcast via the Internet
  - b) Broadcast via video
  - c) Video editing
  - d) None of this
- 4) Search engine optimization is about _____.
  - a) Website search frequency and preference
  - b) Hosting content in search engine
  - c) Developing a search engine
  - d) None of the above
- 5) A homepage is _____.
  - a) An index of encyclopedia articles
  - b) Where all internet data is stored
  - c) Required for access to the internet
  - d) The first page of a website
- 6) Which of the following ways is used to explore the Internet?
  - a) Browser
  - b) Spreadsheet
  - c) Clipboard
  - d) Draw
- 7) What is required to use the Internet?
  - a) Computer
  - b) Modem
  - c) Browser
  - d) All of the above
- 8) Feedback is _____ mass communication.
  - a) Immediate
  - b) Delayed and indirect
  - c) Direct
  - d) Instant and sharp
- 9) A global system of interconnected computer networks to serve billions of users worldwide is called _____.
  - a) Intranet
  - b) Compunet
  - c) Internet
  - d) Server

- 10) What is the full form of QR code?
  - a) Queen Reading Code
  - b) Quick Response Code
  - c) Question Reading Code
  - d) None of this
- 11) What is another term for "social media"?
  - a) Advertising Socialization
  - b) Consumer Generated Media
  - c) Media Optimization
  - d) Consumer Media Advertising
- 12) _____ is a social network of individuals who interact through specific social media?
  - a) Urban community
  - b) Virtual community
  - c) Rural community
  - d) None of the above
- 13) What information does social networks have the potential to share?
  - a) Customer feedback
  - b) Viral content
  - c) Exclusive coupons
  - d) Marketing messages
- 14) Who is the Founder of Twitter?
  - a) Jack Dorsey
  - b) Donald Trump
  - c) Mark Zuckerberg
  - d) None of the above
- 15) Which of the following is a blogging site?
  - a) Word Press
  - b) Telephone
  - c) Telegram
  - d) None of the above
- 16) What are cookies?
  - a) Save user information
  - b) Kitchen
  - c) Mental illness
  - d) None of the above

Q.2 Write short answer. (any 4)

16

- a) Blogging
- b) New Media Technology
- c) Mobile Communication
- d) Media Convergence
- e) OTT
- f) Social Media

Q.3 Answer the following questions. (Any Two)

16

- a) Discuss what micro blogging is and its mediums?
- b) What are news portals? State how it is different from websites?
- c) Describe the features of Artificial Intelligence?

Q.4 Answer the following questions in details. (Any one)

16

What is a webinar? Discuss its tools by stating its nature and importance?

OR

Explain the importance of social media apps in electronic media with examples?

Q.5 Answer the following questions in details.

16

What is a podcast? Explain its importance in electronic media by describing its different types?